

ARTIKEL 14

#2 2019 50 SEK

Välkommen till paradiset

Tema Europa

SVERIGES ENDA
FLYKTINGPOLITISKA TIDSKRIFT

Drömmarnas rike

ABOUD
SAEED

Författaren Aboud Saeed har skrivit länge på Facebook, först om revolutionen, sedan om kriget, och vidare om flykten. Nu skriver han som en ny europé om livet efter revolutionen, kriget och flykten. Nu skriver han om livet i Berlin på Facebook.

Paradiset

Så länge jag minns hade jag drömt om att kunna leva i Europa. Jag brydde mig inte om vilket land, Frankrike eller Nederländerna eller Australien eller Amerika... Alla länder var lika mycket Europa för mig. Europa, där fanns lycka och spänning och glädje. Denna dröm började växa särskilt när min far köpte en satellitbox med fler än 400 utländska och arabiska kanaler. Jag började följa européernas liv via TV och längtade ständigt. Jag satt och bytte mellan kanaler och såg det europeiska livet passera på skärmen. Jag såg unga människor dansa sida vid sida under Michael Jacksons konsert och tänkte: Jag borde vara där, i Europa, och hänga med dessa lyckliga människor. Förstår inte varför ödet ville att jag skulle hamna i ett så deprimerande område i världen, i det mest ledsamma land till och med. Och med den mest deprimerade familj, en familj som lyssnar på sorgliga irakiska ballader dag och natt. Medan jag zappade mellan olika kanaler och följde olika filmer, såg jag den blonda hjälten bli förälskad i en ung man från Afrika och försvara sin kärlek mot hela världen. Jag brukade längta och tänka: Här är människor som förstår sig på skönhet, jag borde vara där i Europa, unik som jag är! När jag hade fått veta att mörka killar var populära hos europeiska kvinnor började jag drömma om den blonda hjälten som på grund av kärlek skulle försvara mig mot världen.

Jag hade fyllt 25 och min bror brukade fortfarande skicka mig till kiosken för att köpa cigaretter till honom. Medan jag gick hela vägen till kiosken brukade jag drömma och klagande tala med mig själv: om jag hade levt i Europa hade jag varit självständig redan för tio år sedan. Jag skulle aldrig gå och hämta cigaretter till någon annan, jag skulle bejaka min individualitet och självständighet och mina talanger. Utlänningarna skulle förstå sig på mina talanger.

Jag har längtat så mycket till Europa! Men drömmarna utspelade sig alltid framför TV:n. Tills herr Katastrof anlände och förverkligade min dröm.

Nu befinner jag mig i Berlin, drömmarnas land. Så jag köpte en satellitbox, en sådan som har fler än 400 arabiska kanaler. Jag sitter och zappar mellan kanalerna, längtar och lyssnar på gamla sorgliga irakiska ballader dag och natt...

Ett brev från släkten

I Guds barmhärtiges namn!
Hälsningar osv,

Vi går rakt på sak. Men nu bor du ju i Tyskland och du kanske råkar läsa detta brev hos dina vänner, så vi säger, vi saknar dig din jävla bastard!

Vi skickar våra varma hälsningar svart på vitt. Färger är förbjudet hos oss.
Vi mår bra, inget nytt här, dagarna passerar obemärkt hos oss, din fasters kossa har dött, därför blir det ingen ost för oss i år.

Din garderob är intakt, men Muhammad har använt alla dina strumpor och gjort hål i samtliga förstås. Vi har köpt massor med genomskinlig plast, inte för att binda böckerna utan för att ersätta alla fönsterglas som krossats.

Din syster har fått en liten flicka, vi hade tänkt ge henne ett fyndigt namn, typ Sköld eller Bazuka, men morsan protesterade med anledning av att hon har tröttnat på revolutioner och kaos, därför namngavs flickan efter henne så klart. Dessutom ligger ju paradiset som bekant under mödrarnas fötter, som man säger.

Vi följer VM i fotboll noga och önskar att samtliga skall förlora.

Vår lögnare till granne, Adel, fortsätter att dra till moskén klockan fem om morgnarna och hans anmärkningar på revolutionen har ökat till den grad att han hävdar att konspirationen med kriget även har nämnts i Koranen.

Abu Yasin, grönsakshandlaren, minns du honom? Han bad om din syster Susannes hand. Men Susanne protesterade och avvisade honom. Hon hoppas på att du ska ta med henne till Tyskland genom familjeåterförening och att hon ska ta av sig sin niqab, blondera håret och starta sin karriär som asylsökande.

Väggklockan som du hade hängt i gästrummet precis under taket har slutat fungera sedan flera månader och behöver fixas. Men den är placerad högre än alla löften och högre än all längtan. Varje gång något av syskonen i ett försök att nå klockan klättrar över någons skuldra, hörs skrik om skadade ryggar och bråk bryter ut och till slut når ingen klockan.

Inget nytt under solen, under vår sol i alla fall. Morsan har köpt massor med körsbär för att göra marmelad och skicka till dig.

Frihetstorget, minns du det? Har förvandlats till avrättningstorget. Din brorson Saiid, blev omringad en dag precis i mitten av torget och blev skrämmd och kissade på sig.

Morsan har ramat in din bild i en hjärtformad ram och lagt den uppe på skåpet och gömt undan all propaganda från den fria armén.

Hur som helst, var lugn, drömmarna är precis som det har varit, trots bomber och ninjapojkar.

Hälsningar och värme
/din sköna familj

PS: skicka oss 200 euro så fort du kan så att vi hinner handla sötsaker till högtiden. Och glöm inte! Ett par italienska skor och spännen till din systers man, och en bärbar dator till din syster Susanne och en smartphone till din bror Yusif. Samt smink av märket MAC och leksaker till dina syskonbarn. Och din bror Mahmud säger att du inte ska glömma "grejen" han hade beställt (Viagra-pillren), beställ äkta vara precis som du skulle köpa åt dig själv.

Förmåner

Min storasyster försöker övertala mig att leva i Manbij och återvända till Syrien. Hon säger: "Kom tillbaka, vi saknar dig." Och inte bara det utan hon lägger helt sonika till: "Hitta en tysk fru och kom och lev här i Manbij båda två. Ni kan få västra rummet."

Skam

En kompis bjöd in mig att delta i en demonstration för årsdagen av syriska revolutionen, här i Berlin. Jag bad om ursäkt och ljög om att jag var sjuk, hög feber. Sanningen var att jag inte var sjuk alls.

Mindes bara en demonstration mot regimen i Manbij. Jag var rädd och tvekade och till slut stannade jag hemma. Nu, hur skulle jag kunna övertala mig själv att dra till en demonstration mot regimen i Syrien i det lugna och fredliga Berlin?

Ett stort steg för integration, 1

Idag var jag på Skatteverket, gick in till den tyska tjänstekvinnans kontor, la stolt fram alla mina dokument på bordet och frågade: "How much should I pay in taxes?"

Tjänstekvinnan frågade tillbaka: "Är du gift?"

Jag svarade snabbt med mitt mjukaste leende och mest drömmande blick att självfallet var jag singel. Och la till att jag var 35 år gammal.

Hon brydde sig inte nämnvärt, började jobba på sin dator och talade om vilken summa jag behövde betala och sedan sa hon: om du hade varit gift, hade din skatt blivit halverad. Jag ångrade mig omedelbart om detta med min civila status och i ett försök att övertala henne sa jag att jag hade en girlfriend... eh, ja och massor med älskarinnor på Facebook.

"I Have a girlfriend and a lot of lovers on Facebook..." Jag hoppades att hon skulle reducera min skattesats lite grand. Men hon avvisade alla mina försök och erkände aldrig mina romanser på nätet.

Ännu ett försök till integration, 2

Gick ut en kväll med min "tyska" kompis och hans blonda fru. Vi drack öl. Jag betalade notan som en idiot. Vi pratade om saker och ting. Jag sa till damen: "Vad fin du var i håret." Hon sa att hon ville klippa det, hon hade nämligen fått löss i håret. Jag höll på att tappa hakan men avfyrade istället ett sådant överdrivet förstående integrationsskratt, så att mina tänder var nära att ramla ut. Hennes man började förklara om lössen på engelska och vilka medel de använde för att bli av med dem. Det visade sig att även han hade fått löss i håret. Vi började prata om lössen och äggen i håret och fortsatte att dricka öl och skratta som om ingenting hade hänt.

Mindes den gången jag hade fått löss i Manbij. Hela byn slutade umgås med mig och de slutade att umgås med min familj och isolerade hela min släkt i månader till och med.

Prata integration, 3

Idag gick jag till Migrationsverket för att förnya mitt tyska uppehållstillstånd. Där gav jag tjänstekvinnan mina papper. Hon bara följde rutinerna och förnyade snabbt mitt uppehållstillstånd. När allt var klart frågade jag henne: "When can I apply for German citizenship?"

Hon tittade på mig ett tag och svarade, även hon på engelska: "When you can speak German at least."

Gemenskap

Min lärare i tyska avundas mig min populära Facebook-sida, alla likes och alla hjärtan jag är gud för.

Och jag avundas honom hans pass, hans frihet, hans lugna liv och trygghet.

Solidaritet

Flänger på gatan där marijuana säljs, försöker förhandla med säljaren: "Give me more please!"

Säljaren bryr sig inte ett skit. Så jag mumlar på arabiska för mig själv: "Kom igen brorsan, jag är lika fattig och nedbruten som du."

Han svarar på libysk dialekt: "Gud är generös broder, var är du ifrån? Är du syrier?"

"Ja precis, syrier, broder", säger jag.

Han öppnar sin påse och lägger en stor näve gräs i fickan på mig och säger: "Ta broder, du har så rätt, stackars dig."

Aboud Saeed föddes 1983 i Manbij, Syrien. Han skrev sina dagböcker på Facebook när han blev kontaktad av ett tyskt förlag (Mikrotext) som översatte och publicerade dem på tyska i en bok med titeln "Jag är smartast på Facebook". Han flydde till Tyskland 2013 där han på samma förlag publicerade sin andra bok "Ett liv lika stort som en snabb nyhet". Hans första bok har översatts till engelska, spanska, italienska, franska, danska och portugisiska. Boken "Aboud Saeed" kom ut på arabiska på förlaget Nofil 2016.

Förlorare

Jag kom till Tyskland med ett flygplan, fakta som berättigar min stolthet, åtminstone jämfört med andra flyktingar runtomkring mig. Som intellektuell, författare och flykting blev jag genast omringad av tyska intellektuella, medparten från Refugees Welcome. De välkomnade mig som en extra speciell flykting. Även detta faktum får mig att känna stolthet inför mina flyktingkompisar.

Så småningom började massor med inbjudningar komma från många städer och länder, om att medverka i olika aktiviteter. Till exempel att stå på scen och gå på kulturella arrangemang och delta i samtal. Inbjudningarna innehöll oftast ord och meningar som "krossa gränser", "hur konstnären överkommer ett krig" och "Welcome Refugees" med stora bokstäver. Självfallet bekostades kost, logi och resor av värden.

Fem år och jag håller på på detta sätt, från stad till stad, och från en flygplats till en annan, vinet jag har druckit på dessa scener motsvarar budgeten för en lagom stor flyktingförläggning.

Fem år har jag tillbringat med mina intellektuella vänner med fasta principer, fulla av ideologier. Under de senaste fem åren har jag varit omringad av dessa artiga, respektabla, organiserade, välklädda, empatiska, öppna och öppensinnade människor.

Förut letade jag efter en enda respektfull vän, den mest respektfulla brukade skrika: "Varför är du försenad din horunge?" Det senaste brevet en respektfull person skrev till mig innehåller denna rad: "Svara åsna, det är jag, Abu Omar."

Fem år har gått förlorade. Och jag har förlorat Abu Omar.

Fem år och jag är förlorad.

ABOUD SAEED

ÖVERSÄTTNING FRÅN ARABISKA: TRIFA SHAKELY

Fri rörlighet har ett pris för det har EU:s makthavare bestämt

Ett fritt Europa med människor fria att överskrida gränser och planera livet där det gynnar dem och deras familjer. Vilka omfattas av denna frihet? Vilka är undantaget och varför har det blivit så? Juristen Joakim Lundqvist menar att de som är i störst behov av friheten betalar priset för övriga privilegierade.

Idag ska en EU-medborgare kunna resa genom hela Schengenområdet – från Norges nordkust till landsgränsen mot Gibraltar – utan att visa upp en passhandling vid en enda gränspassage. Det är en del av det som kallas för den "fria rörligheten" inom EU: friheten att röra sig över gränser utan att bli föremål för kontroller. På så sätt, var en gång tanken, ska EU-medborgare så fritt som möjligt kunna röra sig mellan medlemsstaterna. De ska också fostras in i en gemenskap mellan medlemsstaterna – de ska inte uppleva att det finns gränser mellan länderna i Schengenområdet. Det är en frihet som jag personligen känner är ganska viktig och den har funnits så länge att den egentligen borde vara självklar för mig.

Men det är den ju inte, varken för mig eller för många i asylrättsrörelsen i Sverige, för vi har sett hur europeiska makthavare (många av dem svenska) bestämt att den friheten har ett pris som måste betalas av någon. Det priset är att inte alla ska ha den friheten, utan bara de som EU har bestämt. När Schengenöverenskommelsen togs fram identifierades asylsökande och irreguljära migranter som ett hot mot den fria rörligheten just för att de förväntades använda sig av den. Ingen medlemsstat ville att ovälkomna tredjelandsmedborgare skulle kunna passera gränser och söka asyl eller på annat sätt störa den vackra ordningen utan gränskontroller. Makthavare var mycket väl medvetna om att asylsökande inte alls är dumma eller okunniga, utan att de förstår precis hur olika möjligheterna att få ett drägligt liv är i de olika medlemsstaterna.

Makthavare och visionärer såg en framtida EU-medborgare som reser utan att hindras av gränskontroller, som lever och tänker som en unionsmedborgare. Samtidigt såg de asylsökande, som var tänkande människor och som såg att

Foto: Katriina Mäkinen

Joakim Lundqvist är verksam som jurist på Folkets Juristbyrå och styrelseledamot i FARR.

de också var förtjänta av en frihet att välja sin framtid och plats i världen. Om EU-medborgaren kunde resa fritt över kontinenten kunde även den asylsökande göra det och det var ett pris som medlemsstaterna inte ville betala. Så på toppmöten bestämdes det att det priset istället skulle betalas av asylsökande och migranter.

Ett oerhört dyrt och komplicerat sätt att avskaffa gränskontroller

EU:s medlemsstater kom överens om att skaffa fram ett regelverk som innebar att asylsökande inte fritt kunde välja att resa in i ett Schengenland för att sedan resa vidare – utan hinder av gränskontroller – och söka asyl i ett annat land. Grundbulten i det systemet blev Dublinkonventionen (1990), undertecknad i Dublin. I konventionen fanns regler om vilken medlemsstat som skulle få ansvaret för att ta hand om en asylsökande (och att asylsökande skulle garanteras en asylprocess istället för att skeppas mellan länder som inte ville veta av dem). Vad den asylsökande själv ville fick inget vidare genomslag i de reglerna även om det såklart hade varit smidigt. Så om en asylsökande gjorde det där som inte skulle göras – passera gränser mellan stater utan att bli hindrad av gränskontroller – så skulle de ändå kunna skickas tillbaka till en annan medlemsstat om de sökte asyl. Gränskontrollen flyttades från gränsen till asylprocessen.

Men det var såklart inte tillräckligt, EU-länderna förstod att bara Dublinsystemet skulle vara otillräckligt: om de som inte förtjänat friheten att röra sig fritt (som jag gjorde genom att födas in i ett unionsmedborgarskap) skulle kunna hållas från att göra det behövs det fler insatser. Inre gränskontroller för att hitta ovälkomna utlänningar, någon sorts regler för att alla medlemsstaterna skulle respektera asylrätten (det blir ohållbart att utvisa asylsökande till länder som inte respekterar asylrätten), datasystem för att kunna spåra i vilka länder en asylsökande funnits.

Alla de här sakerna kom på plats efter Dublinkonventionen och utgör tillsammans det gemensamma europeiska asylsystemet. Sammantaget

Dublinenheten bryr sig inte om att den människan är just människa, med drömmar och hopp och vänner i Sverige.

handlar det om en jätteapparat för att praktiskt kunna se till att asylsökande som åker båt till Italien har sin asylprocess där (så att Sverige slipper) och att asylsökande som får avslag på sin asylansökan i Sverige inte kan få en ny process i Tyskland. Databaser och förvarsplatser ska byggas, domstolsprocesser ska drivas och handläggare ska förklara för asylsökande att de kan överföras till Ungern även om Ungern helt klart kommer att göra allt de kan för att utvisa dem därifrån, asyrrätt eller ej.

Betalas rätt pris av rätt människor?

För mig är den fria rörligheten inte en självklarhet. Även om jag tänker bort de "tillfälliga" gränskontrollerna som Sverige håller vid Öresund så ser jag praktiskt taget varje dag hur någon annan förvägras fri rörlighet. Någon har tvingats lämna sina fingeravtryck i Italien: Dublinenheten bryr sig inte om att den människan är just människa, med drömmar och hopp och vänner i Sverige. Databasen säger att hen ska åka till Italien där hen kanske inte hamnar i hemlöshet, kanske inte blir misshandlad av poliser, kanske inte får en farsartad asylprocess. Dublinsystemet säger att Italien är ett minst lika bra asylland som Sverige för annars skulle vi behöva behandla asylsökande som rest igenom det som människor.

Det finns mycket att säga om Dublinsystemet och hur det fungerar i praktiken. Mycket har redan sagts. Aktivister, forskare och jurister har förklarat att ett mekaniskt system som Dublinsystemet inte är humant, att det öppnar för missbruk, att det kväver människor som redan från början är skyddslösa och underprivilegerade.

Det jag funderar över är hur asylsökande blev en kostnad för den fria rörligheten och på samma gång de som ska bära den.

Gång på gång angrips Dublinsystemets grundbultar, de omänskligheter som ses som avgörande för att det ska fungera, i domstolar och hos förvaltningsmyndigheter. Men problemen kanske vi inte kommer åt genom juridiskt finlir. Det är politiker som en gång bestämde att asylsökande är kostnaden för den fria rörligheten och att de därför måste förvägras dem.

Jag är fri att röra mig över gränser i Europa för att mina folkvalda bestämt att någon annan inte ska vara det och att det måste vara så det är. Det blir svårt för mig att sätta min tillit till den friheten.

TEXT: JOAKIM LUNDQVIST

Complicated av Nour Khwies

Vart går alla EU:s pare?

Vart går EU:s alla bidrag när EU:s politik går ut på att stänga sig mot omvärlden? Somar Al Naher skriver om konsekvenserna av pengarnas omplacering.

Att EU vill stoppa flyktingar från att ta sig till Europa är inget nytt. Men en oroväckande trend är att till och med biståndspengarna är på väg att omlokaliseras från att bekämpa fattigdom till att istället hindra folk från att komma hit. Och det sker utan någon större politisk debatt. Trots EU-valrörelsen och dess resultat.

EU är världens största biståndsgivare. Varje år fördelas 50 miljarder euro i bistånd med syfte att motverka fattigdom och stötta global utveckling. Det är tack vare länder som Storbritannien, Sverige och Tyskland som unionen har haft en klassisk humanistisk biståndspolitik med fokus på fattigdomsbekämpning.

Men det håller på att förändras i takt med att Europa förändras politiskt. Flyktingkrisen blev en hävstång för många europeiska högerextrema rörelser som spred rädsla och utnyttjade människors oro.

Det i sin tur satte press på de sittande regeringarna att fatta tuffare och mer inhumana beslut mot flyktingar.

Ta bara Sverige som exempel och hur tonläget mot flyktingar förändrades radikalt efter 2015. Hur den dåvarande rödgröna regeringen hastade igenom gränskontroller och försvårade för familjer att återförenas. Och då betraktas Sverige ändå som det mest humana asyllandet.

Dessutom påverkas EU av att britterna är på väg att lämna unionen. En viktig biståndsnation som stått nära Sverige försvinner i förhandlingarna om vad biståndspengarna ska användas till.

Och det märks. Förra året i maj presenterade EU-kommissionen sitt förslag till EU:s kommande långtidsbudget och biståndspolitik.

Förslaget handlar om vad som ska prioriteras och kommer att gälla i sju år, från år 2021 till 2027.

Somar Al Naher är kultur- och frilansskribent. Uppväxt på Gotland numera bosatt i Beirut.

Fortsätter utvecklingen förvrids själva definitionen av bistånd, från att gå till de platser med störst behov, till att bli ännu ett utrikespolitiskt verktyg i ett Europa som sluter sig bakom allt högre murar.

Där finns det tydligaste skiftet att läsa. Genom vaga formuleringar, som att bistånd ska kunna gå till att "hantera migrationen", varnar nu civilsamhällsorganisationer för att EU-bistånd i framtiden kan börja finansiera gränsbevakning, kameror, uppsamlingsläger för migranter i Nordafrika eller kustbevakning med uppgift att stoppa flyende människor.

Redan har DanWatch avslöjat att EU-bistånd har gått till att militarisera Turkiets gräns mot Syrien för att mer effektivt stoppa den plågade civilbefolkningen från att söka skydd.

Fortsätter utvecklingen förvrids själva definitionen av bistånd, från att gå till de platser i världen med störst behov, till att bli ännu ett utrikespolitiskt verktyg i ett Europa som sluter sig bakom allt högre murar.

Nyligen togs i samma anda beslut om en storsatsning på en gränsvaktstyrka. EU:s gränskontrollmyndighet Frontex ska gå från dagens 1 500 personer till 10 000 till år 2027.

Den här styrkan är tänkt att kontrollera gränser både på land och till havs. Frontex får också en utökad roll att skicka tillbaka människor som inte fått asyl eller uppehållstillstånd i EU. Allt det här skapar en dominoeffekt.

När EU stoppar flyktingar från möjligheten att söka asyl, så börjar inte bara Turkiet utan även Libanon att skicka tillbaka flyktingarna. Trots att det inte råder någon fred i Syrien och trots att flera oppositionella riskerar att hamna i fängelse och torteras med Assad-regimens händer. EU:s omsvängning får i sin förlängning förfärliga konsekvenser. När man drar undan möjligheten för människor att fly krig och diktatur, lyder budskapet: Ni är för evigt dömda att stanna kvar i helvetet.

Och pengarna, ja, de kommer att bidra till att bygga ännu fler större och farligare hinder för att förverkliga ovanstående budskap.

SOMAR AL NAHER